ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА
"АЛЕКО КОНСТАНТИНОВ"
ГРАД КЪРДЖАЛИ

6600 гр. Кърджали,
кв. "Веселчане"

тел./факс: 0361/6-24-79; тел: 6-23-12, 6-23-11
e-mail: info-909108@edu.mon.bg; pgi_2004@abv.bg
www.pgikj.com

ПРОГРАМА

ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

за учебната 2026/2027 година

Настоящата програма е разработена на основание чл. 15, ал. 4 от Наредба №13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, приета е на заседание на Педагогическия съвет с протокол №.13/ 14.09.2026 г. и е утвърдена със Заповед № 1-1/15.09.2026г

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

1. В програмата гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се разглеждат като взаимосвързан интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

2. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

3. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

4. Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

5. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

II. ЦЕЛИ

Изграждане на автономни и активни личности, които:

- разбират и отстояват общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права;
- познават институциите, структурата и процедурите на демократичното общество;
- зачитат значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признават правото и ценността на различието, приемат равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- осъзнават и ценят своята културна идентичност;
- взаимодействат с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразяват обосновано и критично гражданската си позиция;
- вземат самостоятелни решения относно своето развитие, проявяват инициативност и способност да си поставя цели, да планират и да обосновават действията си;

- носят отговорност за поведението си и оценяват влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- подбират адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържат здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- познават и спазват нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- познават механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявяват готовност за участие в тях;
- умеят да правят връзки между отделни сфери на обществения живот и разбират причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

III. АКЦЕНТИ

- Здравно образование;
- Превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене;
- Екологично образование и възпитание;
- Патриотично възпитание;
- Военно обучение;
- Превенция на насилието;
- Справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- Защита при бедствия и аварии;
- Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- Безопасност на движението.
- Електронно управление и медийна грамотност

IV. РЕАЛИЗИРАНЕ

- Чрез учебното съдържание по общообразователните учебни предмети;
- В часа на класа;
- В извънкласни и извънучилищни форми на работа;
- Чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители и ученици.

V. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Училищната политика за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование е насочена към изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.

Училищната политика включва:

1. Училищни ритуали, свързани с:

а) откриване и закриване на учебната година;

б) официално раздаване дипломи за средно образование

в) награждаване на отличили се ученици и учители;

г) честване на Националния празник на Република България, 24 май, Деня на народните будители, други официални празници и на празника на училището;

д) изпращане на завършилите зрелостници.

2. Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез:

а) изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти;

б) поставяне на националния флаг на входа на училището;

в) отбелязване на годишнини на значими събития от българската история.

3. Етичен кодекс на училищната общност на ПГИ „Алеко Константинов“, който се разработва и приема от Педагогическия съвет, представители на Обществения съвет, на Училищното настоятелство и на Ученическия съвет.

4. Училищни символи.

Училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование включват и подкрепа на инициативността и участието на учениците чрез подходящи за възрастта им демократични практики като:

• Участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство, регламентирано в рамковите изисквания – Приложение № 6 към чл. 17, ал. 2 от Наредба № 13/21.09.2016 г.

• Поддържане на училищния сайт.

• Организиране на училищни кампании в подкрепа на здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и др.

• Организиране на училищни празници и събития.

• Участие в клубове и неформални групи по интереси.

• Реализиране на различни форми на посредничество при решаване на конфликти, превенция на агресията.

VI. ЗАДАЧИ

1. Изграждане на култура на поведение в ученическата общност и готовност за участие в общоучилищния живот.

2. Изграждане на здравна и екологична култура.

3. Свободен и самостоятелен избор на професионален път на развитие и реализация.

4. Познаване на държавните институции и ценностите на демокрацията.

5. Формиране на пълноценни личности с асертивно поведение и активна гражданска позиция;

6. Изграждане на национално самочувствие и социална отговорност у учениците.

7. Противодействие на агресивността, насилието, тормоза и различните видове зависимости.

VII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

ОБЛАСТ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ
Междуличностни отношения	Обяснява влиянието на групата, приятелите и съучениците върху личния избор и поведение. Демонстрира умения за: • отстояване на групов натиск и казване на "не"; • споделяне; • даване на обратна връзка; • влизане и поддържане на приятелски взаимоотношения; • сътрудничество; • разбиране на чувствата и преживяванията на другите • изслушване, задаване на въпроси, перифразиране, • даване и приемане на обратна връзка, споделяне и др.; • решаване на конфликт; • изясняване на собствените и чуждите ценности и очаквания във взаимоотношенията; • демонстрира умения за критично осмисляне на влиянията на културата, традициите, медиите върху взаимоотношенията • демонстрира разбиране за семейството като социална единица, за различните роли, права и отговорности в него и тяхната динамика в жизнения цикъл; • демонстрира знания и умения за влизане в различни социални роли (ролева пластичност);
Социална среда	Познава различни форми на ученическо самоуправление. анализира проблеми на училищната общност, участва в диалог между заинтересованите страни, създава и осъществява проекти за развитие на училището като демократична общност
Права на човека	Познава избирателното право в България. Дефинира основните права на детето и дава примери за документи, институции и организации, които ги гарантират. Оценява различието в контекста на правата на човека познава равнищата на публичното управление и познава правомощията на местни властови институции и процедурите за взаимодействие на гражданите с тях;

	познава правата на групи със специални нужди – деца, хора с увреждания, малцинства; принципите и целите на електронното управление и може да участва на практика в прилагането му за лични и за обществени цели
Демократично гражданство	Разбира съдържанието на понятието "държава". Осъзнава ролята на медиите и глобалната мрежа в обществения живот осъзнава статуса на гражданина и ролята му в публичния живот, разбира спецификата и значението на гражданското общество и различните форми на гражданска активност; осъзнава отговорността на отделния индивид в гражданското общество
Идентичности и различия в обществото	Познава и дава примери за етническа, религиозна и езикова принадлежност. Разбира общественото значение на различните професии и техния принос за общото благополучие. Осъзнава възможностите на образованието като фактор за личностното развитие. Разбира необходимостта от преодоляване на негативните предрасъдъци, включително и при работа в екип.
Власт, политика и демократични ценности	Познава принципите за разделението на властите и за върховенството на закона и може да дава примери за тяхното следване и нарушаване. разбира важността на активната позиция на гражданина и неговото взаимодействие с институциите за преодоляване на негативни обществено-политически явления и създаване на възможности за устойчиво политическо, икономическо и социално развитие;
Социална политика, справедливост и солидарност	Оценява значението на равенството, сигурността и толерантността в обществения живот на страната. Разбира смисъла на социалната справедливост и значението и за осигуряването на равнопоставеност, справедливост в и между отделните общности Осъзнава справедливостта и солидарността като основания на обществения живот в контекста на европейските ценности и проявява готовност за солидарни действия с нуждаещи се;
Глобализация, плурализъм и толерантност	Осъзнава необходимостта от предефиниране на ключови понятия, като мир, война, справедливост, власт, толерантност, развитие пред лицето на съвременни глобални проблеми, като тероризма, бежанските кризи, екологичните проблеми и климатичните промени, анализира явления от обществения живот в страната, Европа и света от гледна точка на понятията за плурализъм и толерантност.

VIII. КООРДИНАЦИЯ

За координиране при прилагането на училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в ПГИ „Алеко Константинов“ отговарят следните работни екипи:

1. Комисия за гражданско образование.

2. Комисия за противодействие на училищния тормоз.

3. Комисия по БДП.

4. Комисия за Защита при бедствия, аварии и катастрофи.

IX. КОНТРОЛ

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от Директора на училището.

2. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на Педагогическия съвет в края на учебната година.

ПЛАН

НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

през учебната 2026/2027 година

I. Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение

Учебна, извънкласна и извънучилищна дейност.
Срок: септември 2026 г. – юли 2027 г.
Отговорници: класни ръководители и учители

Спазване на Правилника за дейността на училището.
Срок: постоянен
Отговорници: класни ръководители и учители

Спазване на Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.
Срок: постоянен
Отговорници: класни ръководители и учители

Провеждане на часа на класа на базата на Рамковия план.
Срок: по график
Отговорници: класни ръководители и учители

Посещение на държавни, обществени и културни институции.
Срок: по график
Отговорници: класни ръководители и учители

II. Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции

Отбелязване на национални и училищни празници.
Срок: постоянен
Отговорници: класни ръководители, учители, Ученически съвет
Национални празници: 3 март, 6 септември, 22 септември, Патронен празник на училището, Коледа, Великден, Рамазан Байрям

Запознаване със задължителните символи на Република България и българското училище (национално и училищно знаме, държавен химн, герб, език, конституция и др.).
Срок: постоянен
Отговорници: класни ръководители и учители

Изграждане на система за сътрудничество с родители, Училищно настоятелство, културни институции, фирми, организации и др.
Срок: постоянен
Отговорници: класни ръководители и учители

III. Здравно образование и екологично възпитание

Провеждане на здравни беседи.
Срок: постоянен
Отговорници: класни ръководители, медицинско лице, външни лектори

Разглеждане на здравни теми в Часа на класа.
Срок: по график
Отговорници: класни ръководители

Мероприятия за почистване на училищните площи и района около училището.
Срок: септември 2026 г. и април 2027 г.
Отговорници: класни ръководители

Участие в екологични инициативи и конкурси на екологична тема.
Срок: постоянен
Отговорници: класни ръководители, учители по БЗО и ХООС

IV. Възпитаване в интеркултурна среда

Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в класа.
Срок: постоянен
Отговорници: класни ръководители

Сътрудничество с педагогическия съветник и училищния психолог при възникване на проблемни ситуации.
Срок: постоянен
Отговорници: класни ръководители

Провеждане на ученически екскурзии и мобилности по проекти.
Срок: по график
Отговорници: класни ръководители, учители и педагогически съветник

V. Развиване на физическата дееспособност на учениците

Изготвяне на ученически спортен календар на училището.
Срок: септември 2026 г.
Отговорници: учители по ФВС

Провеждане на спортни празници и турнири.
Срок: по график
Отговорници: учители по ФВС

VI. Медийна грамотност и дигитална култура

Дискусия „Социалните мрежи – възможности и рискове“.
Срок: април 2027 г.
Отговорници: училищен психолог, педагогически съветник, учители по философия и информационни технологии

ПЛАНЪТ Е ОТВОРЕН ЗА ПРОМЕНИ ПРИ НЕОБХОДИМОСТ.